

GRIFFIEPLAN

2026-2028

Kompas voor een toekomstbestendige raad

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Trends en ontwikkelingen 4
3. Ambities gemeenteraad 6
   3.1 Agendasturing 6
   3.2 Samenspel raad-college-ambtenaren 6
   3.3 Kwaliteit raadsvoorstellen 6
   3.4 Strategische agenda (rapport KADH, rapport samenwerkende rekenkamers) 6
   3.5 Technologische ontwikkelingen 7
4. De Griffie 8
   4.1 basistaken van de griffie 8
      4.1.1. Secretariaat van de raad, het presidium, commissies en werkgroepen 8
      4.1.2 Advies en ondersteuning 8
      4.1.3 Beheer ICT systemen 10
      4.1.4 Vertegenwoordiging van de raad 10
      4.1.5 Communicatie met inwoners 10
      4.1.6 Bedrijfsvoering griffie 11
   4.2 Ambities griffie 12
      4.2.1. Raadscommunicatie 12
      4.2.2. Technologische ontwikkeling 13
      4.2.3. Strategische advisering 14
5 Griffieplan 2026-2028 15
   5.1 Een stevige strategische basis 15
   5.2 Samenspel gemeenteraad – college - organisatie 16
   5.3 Lange Termijn Agenda 16
   5.4 Communicatie 16
6. Jaarplanning 19
7. Formatie en budgetten 20
   7.1 formatie 20
   7.2 budgetten 20
Bronnen 21
Bijlage: Opbrengst posters raadsdag 22

1. Inleiding

Aanleiding

De griffie ondersteunt de raad en zijn leden in alle facetten van het raadswerk. De dynamiek waarin de griffie opereert is veelzijdig. Inspelen op de politieke en bestuurlijke realiteit van het moment is inherent aan ons werk. Elke dag leveren wij de beste inzet voor de raad van Twenterand. Naast verbeteracties op de korte termijn zijn wij doordrongen van het nut en de noodzaak van verdere ontwikkeling van de raad en de griffie op langere termijn. Dit was voor ons aanleiding voor het opstellen van dit griffieplan.

Werkgeverscommissie

De werkgeverscommissie is door de raad belast met het werkgeverschap ten aanzien van de griffier. De griffier is gemandateerd voor het werkgeverschap voor de op de griffie werkzame medewerkers. De werkgeverscommissie is daarom het eerste aanspreekpunt voor de inhoudelijke werkzaamheden van de griffie.
De inhoud van dit griffieplan is tot stand gekomen door de inbreng van de raad tijdens de raadsdag op 8 mei 2025 (samenvatting opgenomen in de bijlage) en verschillende moties. Het concept rapport is in overleg met de werkgeverscommissie opgesteld.
Het griffieplan is een sturingsinstrument voor de werkgeverscommissie en de griffier en vormt een leidraad voor de werkzaamheden van de griffiemedewerkers.

Looptijd

Het griffieplan geeft richting aan onze werkzaamheden voor de komende twee jaar. We kiezen bewust voor een looptijd tot en met 2027 zodat de nieuwe raad die in 2026 aantreedt een basis heeft om in de eerste jaren te werken. Als de nieuwe raad ingewerkt is beginnen de gesprekken over het volgende griffieplan.

Inhoud

In dit griffieplan wordt eerst ingegaan op de trends en ontwikkelingen, daarna op de basistaken en waarden van de griffie. Hierna wordt ingegaan op de ambities van de griffie en de raad en tot slot landt dit in een griffieplan voor 2026-2028 met daarbij een specificatie per jaar.

2. Trends en ontwikkelingen

Raad

Toegenomen complexiteit

De complexiteit van het raadswerk is de afgelopen jaren aanzienlijk toegenomen, mede door de decentralisaties in het sociaal domein en de groei van regionale samenwerkingsverbanden. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor taken op het gebied van jeugdzorg, maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en de Participatiewet. Deze decentralisaties hebben geleid tot een grotere bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid, waarbij de uitvoering vaak plaatsvindt in samenwerking met andere gemeenten of zorgaanbieders. Tegelijkertijd nemen regionale samenwerkingsverbanden toe, bijvoorbeeld op het gebied van jeugdhulpregio's, regionale energiestrategieën (RES) en gemeenschappelijke regelingen. Gemeenteraden worden hierdoor geconfronteerd met vraagstukken die niet alleen lokaal, maar ook regionaal spelen, waarbij besluitvorming vaak plaatsvindt in samenwerkingsverbanden waarin de raad beperkte directe invloed heeft. Dit vraagt om een andere manier van werken, meer strategisch inzicht en versterkte ondersteuning om de kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol goed te kunnen vervullen.

Participatie

Inwoners worden steeds mondiger en verwachten meer invloed op besluitvorming en beleid. Deze ontwikkeling vraagt van raadsleden een grotere rol als verbinder tussen samenleving en bestuur. Burgers organiseren zich vaker via burgerinitiatieven, wijkplatforms en digitale kanalen, en willen actief meedenken en meepraten over onderwerpen die hen raken. Dit betekent dat het raadswerk niet alleen binnen de muren van het gemeentehuis plaatsvindt, maar ook daarbuiten: in de wijk, op sociale media en in directe gesprekken met inwoners. Raadsleden moeten steeds beter kunnen luisteren, duiden en terugkoppelen, en zijn vaker gesprekspartner dan alleen besluitvormer. Ook de invoering van de Wet versterking participatie op decentraal niveau zorgt voor meer taken op het gebied van participatie.

Griffie

Strategische advisering

Het griffiersvak ontwikkelt zich in hoog tempo van een ondersteunende en procedurele rol naar een strategische positie binnen het lokaal bestuur. De strategisch griffier beweegt zich actief in het krachtenveld tussen raad, college, organisatie en samenleving, en draagt bij aan het versterken van de democratische legitimiteit en het functioneren van de raad. Deze ontwikkeling vraagt om duiding van complexe

bestuurlijke en maatschappelijke vraagstukken, het versterken van de positie van de raad in regionale samenwerkingsverbanden, en het faciliteren van participatie en innovatie. Tegelijkertijd brengt het strategisch opereren uitdagingen met zich mee, zoals het balanceren tussen politieke sensitiviteit en ambtelijke processen, het bewaken van democratische waarden in een digitale en participatieve context, en het investeren in samenwerking en vertrouwen binnen de organisatie. De griffier is daarmee niet alleen procesbewaker, maar ook een inhoudelijke en verbindende schakel in het lokale democratische systeem.

Technologische ontwikkelingen

Kunstmatige intelligentie (AI) begint ook binnen de griffie zijn intrede te doen en biedt kansen om het raadswerk efficiënter en informatiegestuurd te ondersteunen. Denk bijvoorbeeld aan het automatisch samenvatten van raadsstukken, het analyseren van grote hoeveelheden beleidsinformatie, of het genereren van conceptnotities en vergaderagenda's. AI kan helpen bij het signaleren van trends in burgerparticipatie, het monitoren van besluitvorming in regionale samenwerkingsverbanden en het verbeteren van de toegankelijkheid van informatie voor raadsleden en inwoners. Tegelijkertijd roept het gebruik van AI vragen op over transparantie, betrouwbaarheid en ethiek. De griffie staat voor de uitdaging om deze technologie verantwoord te integreren, met oog voor democratische waarden, privacy en de rol van menselijke duiding. Dit vraagt om kennisontwikkeling, samenwerking met de organisatie en een kritische blik op de inzet van digitale middelen.

3. Ambities gemeenteraad

3.1 Agendasturing

Tijdens de raadsdag op 8 mei 2025 heeft de raad diverse ontwikkelpunten aangedragen. Een wens was om meer regie te krijgen over de raadsagenda en om vroegtijdig betrokken te worden bij relevante onderwerpen. Daarbij werd veelvuldig gepleit voor de invoering van een agendacommissie die namens de raad toezicht houdt op de agendering. Deze commissie zou kunnen bijdragen aan een strakkere planning en bespreking van onderwerpen in de raadsdebatten, bijvoorbeeld door de drempel voor het agenderen van raadsbrieven te verhogen.

3.2 Samenspel raad-college-ambtenaren

Een terugkerend thema tijdens de raadsdag was de noodzaak om de samenwerking tussen de raad, het college en de ambtelijke organisatie te verbeteren. De onderlinge verhoudingen zijn momenteel niet optimaal. Hoewel de raad dit probleem al vroegtijdig signaleerde, werd de ernst ervan pas echt duidelijk bij de presentatie van het NSOB-rapport. Het verbeteren van dit samenspel is essentieel om de raad beter in positie te brengen. Mogelijke interventies zijn heidagen, dialoogsessies en het instellen van een begeleidingscommissie.

3.3 Kwaliteit raadsvoorstellen

Een andere ambitie die voortkwam uit de raadsdag is het verbeteren van de kwaliteit van raadsvoorstellen. Tijdens de bespreking van de kadernota 2026 heeft de raad zich hier unaniem over uitgesproken via de motie “Verbetering raadsvoorstellen”. In deze motie wordt het college verzocht een plan van aanpak op te stellen om de kwaliteit, rechtmatigheid en rechtsgeldigheid van raadsvoorstellen te verbeteren en te waarborgen, in samenwerking met de griffie en de raad.

3.4 Strategische agenda (rapport KADH, rapport samenwerkende rekenkamers)

De afgelopen periode zijn er verschillende adviezen uitgebracht aan de raad om richting te geven aan prioritering van onderwerpen, projecten en organisaties. Een voorbeeld hiervan is het raadsonderzoek naar het Kanaal Almelo - de Haandrik. Uit het rapport blijkt:

De raad is aan zet om te bepalen welke gebiedsopgaven (waar de gemeente niet zelf regie voert) voor de raad prioritaire opgaven zijn. De raad kan in overleg met het college afspraken maken over de wijze waarop de raad wordt geïnformeerd over fasering, voortgang, risico’s en beheersmaatregelen, rollen en positie, relevante momenten voor de raad (bijvoorbeeld bij belangrijke richtinggevende ontwikkelingen en besluiten) en

mogelijke politiek-bestuurlijke dilemma's. Daarbij kan gedacht worden aan periodieke updates (bijvoorbeeld halfjaarlijks), waarin het college de raad informeert over relevante ontwikkelingen of bijvoorbeeld themabijeenkomsten over ontwikkelingen rond prioritaire gebiedsopgaven. (Lysias, 2025)

Ook de samenwerkende rekenkamers van Twente onderschrijven dit in hun rapport over regionale samenwerking:

Daarom bevelen wij de raden aan om met hun colleges het gesprek aan te gaan over de belangrijkste regionale doelstellingen, de strategie om deze te realiseren, en over wat dit vraagt van de wisselwerking tussen raad en college. Leg dit vast in een 'regionale agenda' voor je eigen gemeente. Het gesprek tussen raad en college over samenwerking kan vervolgens (meer) plaatsvinden volgens deze agenda en minder volgens de individuele samenwerkingsverbanden. (Berenschot, 2025)

Het onderschrijven van deze aanbevelingen onderstreept de ambitie van de raad om te komen tot een strategische agenda.

3.5 Technologische ontwikkelingen

Tijdens de bespreking van de kadernota 2026 is de motie "Efficiënte organisatie en slimme raad: verkenning inzet AI" aangenomen. Deze motie roept op tot een verkenning van de (on)mogelijkheden van kunstmatige intelligentie (AI) ter ondersteuning van de gemeenteraad van Twenterand. De technologische ontwikkelingen op het gebied van AI gaan snel en bieden kansen om het raadswerk op een vernieuwende manier vorm te geven. Met het aannemen van deze motie ligt er een duidelijke opdracht om te onderzoeken hoe AI de raad kan versterken in haar werkzaamheden.

4. De Griffie

4.1 basistaken van de griffie

De basistaken van de griffie zullen van gemeente tot gemeente niet zoveel verschillen. Hieronder volgt een omschrijving van de basistaken van de griffie.

4.1.1. Secretariaat van de raad, het presidium, commissies en werkgroepen

De griffie biedt zowel logistieke als procedurele ondersteuning aan de raad. Onder logistieke ondersteuning wordt verstaan het verzamelen, ordenen en publiceren van stukken, het bijhouden van de uitnodigingen, het opmaken van agenda's, het bijhouden van het raadsinformatiesysteem en het faciliteren van de vergaderingen (verslaglegging, apparatuur, etc.). Onder procedurele ondersteuning wordt verstaan de voorbereiding van de vergaderingen van de raad, commissies, het presidium, werkgroepen, werkbezoeken en overige bijeenkomsten van de raad, maar ook het bijwonen van c.q. ondersteunen tijdens deze bijeenkomsten en het verwerken van de vergaderingen.

4.1.2 Advies en ondersteuning

Advisering en ondersteuning raad en raadsleden

De griffie ondersteunt de verschillende fracties en raadsleden afzonderlijk bij hun raadswerk. Zij geeft technische bijstand bij de toepassing van raadsinstrumenten als moties, amendementen, vragen, interpellaties en onderzoek. De griffie beperkt zich bij de advisering tot de vorm en opbouw van het stuk en beoordeelt of een correcte besluitvorming mogelijk is. De griffie houdt zich in principe niet met de vakinhoud bezig. De griffie zal voor raadsleden bemiddelen bij het inzetten van de juiste vakinhoudelijke ondersteuning door collega's uit de ambtelijke organisatie. De griffie adviseert op welk moment, welke manier, welk instrument ingezet kan worden om een doel van een fractie of individueel raadslid te bereiken: de politiek-strategische advisering. De griffie ondersteunt en adviseert de raad over de agenda en de vergaderstukken.

Verder kan de griffie het presidium voorstellen en notities voorleggen betreffende organisatorische, logistieke en huishoudelijke zaken van de raad en de griffie. Zoals eerder is opgeschreven is het niet de bedoeling dat de griffie ingaat op de vakinhoud. Alleen waar het gaat om stukken die (mede) op het werkterrein van de griffie of de raad liggen, kan ook over de inhoud worden geadviseerd. Naast de genoemde adviesrol kan de griffie ook eigenstandig voorstellen en notities voorleggen aan de raad. Het gaat hierbij met name om zaken die de politiek overstijgen en betrekking hebben op de

organisatie en werkwijze van de raad. Als voorbeelden kunnen worden genoemd: voorstellen over het Reglement van Orde, notities over het vergaderen in beslotenheid, participatie, fractievergoedingen en de rekenkamer.
De griffie ondersteunt de voorzitters van de raadsdebatten in hun rol van technisch voorzitter. Belangrijk is dat het doel van de bijeenkomst tot zijn recht komt en dat besluiten goed en eenduidig geformuleerd worden. Verder ondersteunt de griffie nog ten aanzien van:

- Het ontwikkelen, aanpassen en verbeteren van procedures en regelingen;
- Het regisseren van informatie, advies en ambtelijke bijstand (o.a. schriftelijke vragen, technische vragen, memo's);
- Het doorgeleiden van adviezen van de rekenkamer naar de raad;
- Het organiseren van deskundigheidsbevordering van raadsleden(aanbieden van trainingen);
- Het begeleiden van de auditcommissie en contact met de accountant;
- De voortgangsgesprekken met de burgemeester en de vertrouwenscommissie.

Advisering en afstemming gemeentelijke organisatie

Een belangrijke taak ziet de griffie in de bewaking van de kwaliteit van het politieke besluitvormingsproces. De griffie adviseert ambtenaren over de proceskant of de gewenste kwaliteit van besluitvorming. Bijvoorbeeld of het nemen van deelbesluiten gewenst is en hoe beeldvorming wordt ingevuld (werkbezoek/presentatie).

Eigenstandige onderzoeken van de raad

De griffie is de verbindende schakel richting de rekenkamer. Daarnaast kan de raad ook besluiten een eigenstandig onderzoek uit te voeren. Het kan hierbij gaan om onderzoeken ex. artikel 155 Gemeentewet of om ad hoc onderzoeken. In dat soort gevallen treedt de griffier op als ondersteuner of adviseur van de raad.

Overige advisering en ondersteuning

De griffie is dienstverlenend aan individuele fracties en raadsleden en fungeert als vraagbaak voor hen. De griffie regelt facilitaire zaken en geeft informatie over vergoedingen, de rechtspositieregeling, etc. Verder worden tot dit taakonderdeel onder meer gerekend het beheer van budgetten specifiek voor de raad en het actueel houden van informatie voor/van de raad.

4.1.3 Beheer ICT systemen

De gemeenteraad gebruikt een aantal systemen die beheerd moeten worden. Enkele systemen zijn het raadsinformatiesysteem van iBabs (website, raadsinformatiesysteem en uitzendingen) en de AV-middelen in de raadszaal. Het correct bijhouden en onderhouden van het raadsinformatiesysteem is een intensieve taak.

4.1.4 Vertegenwoordiging van de raad

Een belangrijk onderdeel van het takenpakket van de griffie, maar met name de griffier, vormt het overleg met diverse personen en netwerken over de werkzaamheden van de griffie in relatie tot de raad.

Buiten deelname aan de reguliere vergaderingen van de diverse raadsorganen heeft de griffie zeer regelmatig contact met vrijwel alle raadsleden. Daarnaast vormt de griffie de schakel tussen de raad en het college (de ambtelijke organisatie). De volgende overleggen zijn van belang:

- De griffier heeft regelmatig (bilateraal) afstemmingsoverleg met de gemeentesecretaris. In het overleg met de gemeentesecretaris komen zaken aan de orde die op dat moment in de raad en/of het college spelen en die voor hem relevant zijn om te weten of waar hij/de ambtelijke organisatie iets mee moet. Ook worden nieuwe ontwikkelingen besproken.
- De griffier heeft ook regelmatig (bilateraal) overleg met de burgemeester. Dit overleg is specifiek gericht op de ondersteuning van de burgemeester in zijn rol als voorzitter van de raad en het presidium en als hoeder van de integriteit. Daarnaast heeft de griffier regelmatig contact met de burgemeester over verschillende zaken betreffende de raad en de griffie.
- De lokale driehoek burgemeester – griffier – gemeentesecretaris streeft naar een sterk en constructief samenspel tussen raad, college en ambtelijke organisatie om zo maatschappelijke opgaven te realiseren en bestuurlijke ontwikkeling te stimuleren en faciliteren.
- De griffier sluit regelmatig aan bij het teamleidersoverleg om de werkwijzen en afspraken met de raad te bespreken en toe te lichten.
- De griffier heeft regelmatig contact met andere adviseurs van de raad zoals de rekenkamer en de accountant.

4.1.5 Communicatie met inwoners

Gezien de volksvertegenwoordigende taak van de raad is communicatie met en participatie van inwoners belangrijk. De griffie ziet zich ook als schakel tussen de raad en de inwoners. Zij informeert inwoners over de vergaderingen, de vergaderwijze en

beantwoordt specifieke vragen over uiteenlopende onderwerpen. Daarnaast worden de inwoners geïnformeerd via de website en de krant. Hier worden aankondigingen van de raadsbijeenkomsten geplaatst. Sociale media wordt nog maar zeer beperkt ingezet.

4.1.6 Bedrijfsvoering griffie

De griffier stuurt de medewerkers op de griffie aan. Jaarlijks voert de griffier voortgangsgesprekken met de medewerkers op de griffie De Werkgeverscommissie voert gesprekken met de griffier. Behalve het aansturen van de griffiemedewerkers heeft de griffier ook een taak in het verder ontwikkelen van de griffie en de medewerkers op de griffie.

4.2. Kernwaarden griffie

Kernwaarden vormen het fundament van een afdeling en geven richting aan het dagelijks handelen, de samenwerking en de besluitvorming. Ze zorgen voor een gedeeld normatief kader dat medewerkers verbindt en houvast biedt in complexe situaties. Door kernwaarden expliciet te benoemen, wordt duidelijk waar de afdeling voor staat en wat van medewerkers verwacht wordt t.a.v. houding en gedrag. Dit versterkt niet alleen de interne cohesie, maar draagt ook bij aan vertrouwen en transparantie richting de organisatie en samenleving.

Dat gezegd hebbende zijn de kernwaarden van de gemeente Twenterand: klantgerichtheid, flexibiliteit, creativiteit en communicatie. Natuurlijk valt de griffie ook onder de rechtspersoon gemeente Twenterand, maar omdat de griffie een eigenstandige afdeling is met specifieke taken is het toch wenselijk eigen kernwaarden voor het handelen van de griffie te hebben.

Dienstbaar en vernieuwend

De griffie staat in dienst van de raad en de publieke zaak. Wij bieden ondersteuning die niet alleen betrouwbaar is, maar ook toekomstgericht. Door actief in te spelen op maatschappelijke ontwikkelingen en technologische mogelijkheden, zorgen we ervoor dat onze dienstverlening aansluit bij de eisen van deze tijd. We zijn flexibel, denken mee en zoeken voortdurend naar manieren om processen slimmer, sneller en toegankelijker te maken.

Betrouwbaar en integer

De griffie is een stabiele en integere partner voor de raad. Wij handelen transparant, zorgvuldig en met respect voor democratische waarden. Vertrouwen is de basis van onze samenwerking: we zijn consistent in onze communicatie, houden ons aan afspraken en bewaken de onafhankelijkheid van de raad. Integriteit is voor ons geen abstract begrip, maar een dagelijkse praktijk.

Toegankelijk en gericht op samenwerking

De griffie verbindt de raad met de organisatie en de samenleving. Wij zijn benaderbaar, luisteren actief en zorgen voor heldere communicatie. Door samenwerking te stimuleren en bruggen te slaan tussen verschillende partijen, versterken we de rol van de raad als vertegenwoordiger van de inwoners. We werken vanuit een open houding en zoeken actief de dialoog op, zowel binnen als buiten het gemeentehuis.

4.2 Ambities griffie

De raad is natuurlijk de opdrachtgever van de griffie, maar dit is geen enkelzijdige relatie. In het rapport “Eigenstandig en (on) afhankelijk: nieuwe spelregels voor sterkere griffie(r)s” wordt gesteld:

Een sterke volksvertegenwoordiging en een sterke griffie zijn met elkaar verknoopt. Hun relatie veronderstelt een constructief samenspel: it takes two to tango. But someone has to lead. (...) Niet de ambtsinstructie die de volksvertegenwoordiging aan de griffier moet meegeven bleek het brandpunt van deze discussie, maar de griffieplannen die de griffier aan de werkgeverscommissie voorlegt weerspiegelen de ambities van versterking van de volksvertegenwoordiging. (Paulides, Binnema, Boogaard, 2023)

Oftewel: de griffie kan een aanjager en aandrager zijn van vernieuwing. Hieronder volgen de ambities van de griffie.

4.2.1. Raadscommunicatie

De griffie constateert dat er in Twenterand nog veel onbenutte kansen liggen op het gebied van raadscommunicatie. Momenteel wordt slechts aan de minimale vereisten voldaan: raadsvergaderingen en debatten worden aangekondigd in lokale media, en eens per vier jaar wordt de cursus Politiek Actief georganiseerd.
Door als gemeenteraad meer aandacht te besteden aan communicatie, kan de zichtbaarheid van de raad en de lokale politiek aanzienlijk worden vergroot. Dit draagt bij aan het betrekken van inwoners bij besluitvorming en versterkt het democratisch proces.
Mogelijke initiatieven zijn:

- Het organiseren van bijeenkomsten zoals *Gast van de Raad*.
- Het publiceren van een toegankelijke infographic over de kadernota, inclusief korte reacties per fractie.

- Uitgebreidere aankondigingen van raadsdebatten en vergaderingen, met informatie over geagendeerde onderwerpen en hoe inwoners hier invloed op kunnen uitoefenen.
- Het verrijken van de raadswebsite met heldere uitleg over de taken en werkwijze van de raad.
- Het zichtbaar maken van lokale volksvertegenwoordigers, bijvoorbeeld via interviews of portretten.
- En andere creatieve vormen van communicatie.

Interne communicatie: versterken van de samenwerking
Ook binnen de ambtelijke organisatie kan communicatie namens de raad bijdragen aan een betere verstandhouding. De griffie is hier al mee gestart via het initiatief *Gluren bij de Griffie*, waarbij ambtenaren worden uitgenodigd in de raadzaal voor een toelichting op de rol van de griffie, de relatie tussen raad en organisatie, en informatie over waar zij terecht kunnen met vragen.
Dit initiatief kan verder worden uitgebreid met bijvoorbeeld:

- Regelmatige communicatie op intranet over de werkwijze van de raad.
- Een maandelijkse *griffierubriek* waarin een raadsthema, zoals schriftelijke vragen, wordt toegelicht.
- Meer aanwezigheid van de griffie bij ambtelijke overleggen om verbinding te versterken.
- En andere vormen van interne dialoog en samenwerking.

4.2.2. Technologische ontwikkeling

Nog vóór de motie *"Efficiënte organisatie en slimme raad: verkenning inzet AI"* werd aangenomen, was de griffie al actief bezig met technologische ontwikkelingen en de impact daarvan op het werk. Eén van de meest ingrijpende en veelbelovende innovaties is kunstmatige intelligentie (AI). In diverse gemeenten, zoals Zeist, Enschede en Montferland, wordt AI inmiddels ingezet ter ondersteuning van de raad. AI biedt ook voor de griffie van Twenterand concrete mogelijkheden, zoals:

- Het automatisch opstellen van notulen van raadsvergaderingen;
- Het samenvatten van beleidsdocumenten;
- Het redigeren en verbeteren van teksten.

Naast deze toepassingen zijn er nog veel meer kansen, maar die vragen soms om een herziening van bestaande werkprocessen. Om deze mogelijkheden verantwoord te verkennen, is het van belang dat er tijd, middelen en ruimte beschikbaar worden gesteld voor onderzoek en experimentatie. Daarbij moet steeds oog blijven voor het waarborgen van de democratische rechtsstaat.

Een passende benadering hiervoor is het toepassen van *watchful waiting*: bewust afwachten, ontwikkelingen volgen en op het juiste moment handelen. Zoals het NSOB-rapport *AI, publieke waarde en democratie* (Van der Steen, 2024) stelt:

"Om goed watchful waiting te kunnen doen, moet de overheid weten en snappen wat in domeinen de stand van de technologie is. En alleen dat weten vereist al enorme investeringen en – zoals hiervoor al aangeduid – lange adem en continuïteit. De enorme kosten wegen wat mij betreft echter goed op tegen de baten. Het voorkomt het 'per ongeluk' verliezen van controle over kritieke verworvenheden als democratie, rechtsstaat en zeggenschap over het publieke domein. Het stelt bovendien in staat om waar het wél kan maximaal de vruchten van digitalisering en AI te plukken."

Naast AI zijn er ook minder ingrijpende technologische ontwikkelingen die de griffie wil oppakken. Een belangrijk aandachtspunt is de doorontwikkeling van het raadsinformatiesysteem en de regie over de uitzendingen van raadsvergaderingen. De ondersteuning van de raad is voortdurend in beweging, en technologische middelen kunnen bijdragen aan het beter inzichtelijk maken van stukken en het debat voor zowel raadsleden als inwoners. Voorbeelden hiervan zijn het kunnen zoeken op sprekersniveau en de ondertiteling.

Uitzendingen van raadsvergaderingen: kwetsbaarheden en kansen
De huidige organisatie van de uitzendingen is kwetsbaar. DeltaFM verzorgt al jaren de regie en uitzending, met inzet van betrokken vrijwilligers. Hoewel dit naar tevredenheid verloopt, is er een afhankelijkheid ontstaan: de technische kennis en regie liggen buiten de gemeentelijke organisatie. Leveranciers communiceren zelfs rechtstreeks met DeltaFM.

Nu DeltaFM fuseert tot een streekomroep, is dit een geschikt moment om de regie over de uitzendingen weer intern te organiseren. Dit vergroot de grip op de technische ondersteuning én op het beeld dat van de raad naar buiten wordt gebracht. Zo kan de gemeente zelf de kwaliteit en continuïteit van de uitzendingen waarborgen.

4.2.3. Strategische advisering

Een strategisch opererende griffie wordt steeds meer de norm in de ondersteuning van gemeenteraden. Hoewel strategische advisering traditioneel slechts in beperkte

mate tot de basistaken van de griffie behoort, zoals advies over de positionering van de raad en werkprocessen, liggen er volop kansen om deze rol verder uit te bouwen.

Deze verbreding sluit aan bij recente onderzoeken, zoals die naar het kanaal Almelo–De Haandrik en de gemeenschappelijke regelingen. Een versterkte strategische adviesfunctie kan onder meer vorm krijgen door:

- Het organiseren van thematische bijeenkomsten;
- Het opstellen van strategische notities;
- Het faciliteren van externe deskundigheid bij complexe vraagstukken.

Daarnaast speelt de griffie een cruciale rol in het duiden en structureren van complexe beleidsdossiers. Door deze helder en overzichtelijk aan te laten bieden, krijgt de raad beter inzicht in keuzemogelijkheden en de bijbehorende consequenties. Dit versterkt niet alleen de kwaliteit van besluitvorming, maar ook de positie van de raad als hoogste bestuursorgaan.

Strategische advisering door de griffie draagt daarmee bij aan:

- Een effectiever en toekomstgericht raadswerk;
- Het versterken van het dualisme;
- Een grotere democratische legitimiteit van besluiten.
- Door vanuit een onafhankelijk en integraal perspectief richting te geven aan gemeentelijke ontwikkelingen, ondersteunt de griffie de raad in haar rol als koersbepalend orgaan.

5 Griffieplan 2026-2028

5.1 Een stevige strategische basis

De griffie van Twenterand ontwikkelt zich tot een strategische partner binnen het lokaal bestuur. In de komende twee jaar wordt ingezet op het versterken van de strategische advisering aan de raad. Dit gebeurt door:

- Het duiden en structureren van complexe beleidsvraagstukken.
- Het organiseren van thematische bijeenkomsten en het faciliteren van externe deskundigheid.
- Het opstellen van een strategische agenda in samenwerking met de raad en het college, gebaseerd op aanbevelingen uit rapporten zoals KADH en Berenschot.
- Het opstellen van een professionaliseringsagenda voor de raad.

Deze strategische basis versterkt de positie van de raad als hoogste bestuursorgaan en draagt bij aan een effectievere en democratisch legitieme besluitvorming.

5.2 Samenspel gemeenteraad – college - organisatie

Het verbeteren van de onderlinge verhoudingen tussen raad, college en ambtelijke organisatie is een speerpunt. De komende twee jaar worden de volgende acties ondernomen:

- Organiseren van heidagen en dialoogsessies om het vertrouwen en de samenwerking te versterken.
- Instellen van een begeleidingscommissie om het samenspel structureel te verbeteren.
- Versterken van de lokale driehoek (burgemeester – griffier – gemeentesecretaris) als platform voor afstemming en samenwerking.

Deze initiatieven moeten leiden tot een constructiever samenspel en een betere positionering van de raad binnen het bestuurlijke krachtenveld.

5.3 Lange Termijn Agenda

Er wordt een lange termijn agenda opgesteld in overleg met de ambtelijke organisatie waarbij de raad op agendering van onderwerpen kan sturen. Concrete stappen:

- Periodieke updates van het college over planning en agendering van majeure thema's.
- Het instellen van een agendacommissie en de ondersteuning hiervan.
- Het inzichtelijk maken voor de raad en raadsleden hoe en wanneer invloed kan worden uitgeoefend op politieke thema's.

Deze agenda biedt houvast voor de raad en versterkt de kaderstellende en controlerende rol.

5.4 Communicatie

Raadscommunicatie wordt actief versterkt, zowel richting inwoners als binnen de organisatie. Plannen voor 2026–2028:

- Het opstellen van een raadscommunicatieplan waaronder:
- Uitbreiden van de raadswebsite met uitleg over het raadswerk.

- Publiceren van infographics en samenvattingen van de agenda van raadsdebatten en raadsvergaderingen.
- Starten van een griffier-rubriek en het vullen van een ‘tegel’ op intranet en intensiveren van interne communicatie.
- Organiseren van ‘gast van de raad’ bijeenkomsten.

Deze acties vergroten de zichtbaarheid en aanzien van de werkzaamheden van de raad, versterken de verbinding met inwoners en verbeteren de samenwerking met de ambtelijke organisatie.

5.5 Ondersteuning van de toekomst

Technologische innovatie, met name AI, wordt actief verkend en toegepast. Concrete plannen:

- Uitvoeren van de motie “Efficiënte organisatie en slimme raad: verkenning inzet AI”.
- Experimenteren met AI voor samenvattingen, notulen en documentanalyse.
- Organiseren van kennisontwikkeling en ethische reflectie op AI-gebruik.
- Herstructureren van de technische regie van raadsuitzendingen, inclusief het terughalen van deze taak naar de organisatie.

Daarnaast wordt onderzocht hoe andere technologische middelen (zoals het raadsinformatiesysteem) beter kunnen worden ingezet om het raadswerk te ondersteunen.

5.6 Lopende projecten

Verbouwing raadzaal

In 2025 heeft de raad voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld voor de verbouwing van de raadzaal. Hiervoor moet een plan opgesteld wordt, een begroting en uiteindelijk een raadsbesluit. Als de raadzaal verbouwd gaat worden moet de griffie een andere vergaderlocatie regelen en de verbouwing begeleiden.

Verkiezingen

In 2026 zijn er weer gemeenteraadsverkiezingen wat altijd een piek betekent in de werkzaamheden op de griffie. Het afscheid van de raad moet worden georganiseerd en het installeren van de nieuwe raad en de daarbij behorende administratieve werkzaamheden. Vaak vervult de griffie ook een rol in de informatiefase.

Inwerkprogramma raad

Na de verkiezingen moet een inwerkprogramma worden ingericht voor de nieuwe raad. Dit betekent het organiseren van veel bijeenkomsten, niet alleen op inhoudelijk gebied zoals het sociaal domein, de omgevingswet of gemeenschappelijke regelingen, maar ook trainingen op het gebied van de werkzaamheden van de raad. Hierbij valt te denken aan debattrainingen, integriteitstrainingen, of veiligheidstrainingen.

Burgemeesters vacature

Op dit moment is er een waarnemend burgemeester die te zijner tijd moet worden vervangen voor een kroonbenoemde burgemeester. De procedure voor het werven van een nieuwe burgemeester ligt bijna volledig bij de griffie en gaat waarschijnlijk in de loop van 2026 starten.

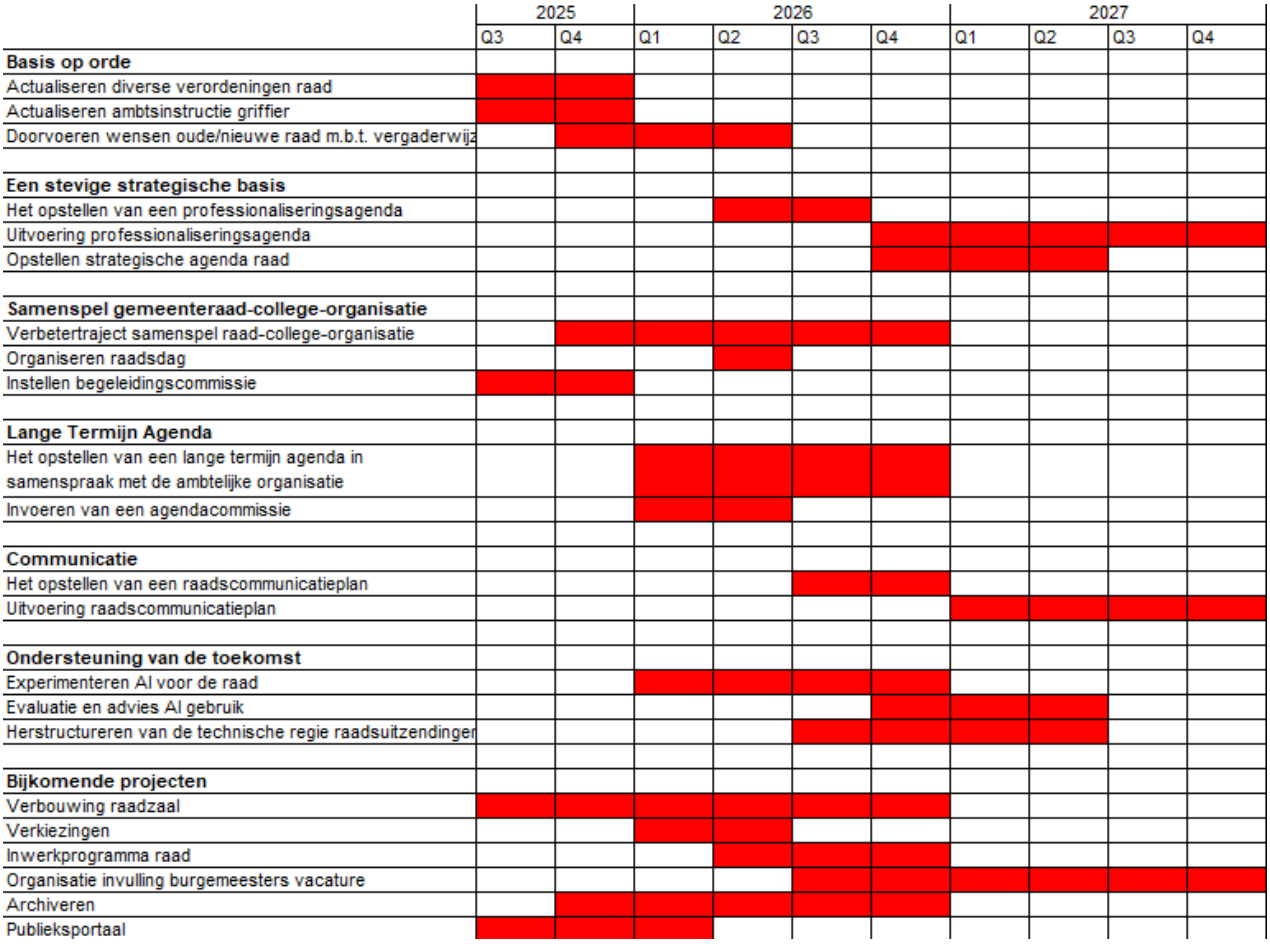
Archiveren

Omdat de griffie is overgestapt met de uitzendingen van notubiz naar company webcast moeten de videotulen goed gearchiveerd worden. Met dit project is al begonnen maar er is nog geen goed e-depot. Tegelijkertijd vraagt ook het publiceren en goed archiveren van de vergaderstukken aandacht en staat nog een opschoning van de lokale opslag van de griffie op de planning.

Publieksportaal

iBabs stopt met de ondersteuning van onze huidige versie van het raadsinformatiesysteem(RIS) waardoor er overgestapt moet worden op het publieksportaal. Dit is een soort website geïntegreerd in het RIS waardoor er communicatief een verbeterslag van de raadswebsite kan plaatsvinden.

6. Jaarplanning

7. Formatie en budgetten

7.1 formatie

Op dit moment bestaat de griffie uit de volgende formatie:

1,00 FTE – Griffier

0,67 FTE – Raadsadviseur/plaatsvervangend griffier

0,78 FTE – Griffiemedewerker/commissiegriffier

0,50 FTE – Griffiemedewerker

7.2 budgetten

Raad		2025	Wens
	Onderzoek en coaching	0	
	Vorming en opleiding	10.541	20.000
Bestuursondersteuning (griffie)	Abonnementen (o.a. uitzendingen vergaderingen)	25.420	
	Contributie (rekenkamer)	27.077	
	Representatie extern (o.a. catering)	3.249	
	Overige (o.a. heidag)	5125	
	Communicatie		15.000
	Systemen (LTA, AI)		20.000

Bronnen

Gemeente Hellendoorn (2023). *Griffieplan Hellendoorn 2023–2026*. Hellendoorn: Gemeenteraad Hellendoorn.

Lysias Advies. (2025). *Leereffecten uit het project Kanaal Almelo – De Haandrik: Raadsonderzoek naar besluitvorming en gemeentelijke rol*. https://www.lysiasadvies.nl/wp-content/uploads/2025/03/rapport_kanaal_almelo_-_de_haandrik.pdf

Paulides-Ruitenburg, P., Binnema, H. A., & Boogaard, G. (2023). Eigenstandig en (on) afhankelijk: nieuwe spelregels voor sterkere griffie (r) s. *Eigenstandig en (on) afhankelijk: nieuwe spelregels voor sterkere griffie (r) s*.

Rekenkamers Twente. (2025). *Zicht op zeggenschap: Rekenkameronderzoek Twentse samenwerking*. Berenschot Groep B.V. https://www.berenschot.nl

Van der Steen, M. (2024). *Technologie in de tussentijd: AI, publieke waarde en democratie*. Nederlandse School voor Openbaar Bestuur. https://www.nsob.nl/overzicht-van-publicaties/technologie-de-tussentijd

Bijlage: Opbrengst posters raadsdag

Poster 1

Raad in positie

1. Raad eerder in proces meenemen door college
2. Beleidsplanning met raad bespreken en vaststellen -> agendabeheer
3. Communicatie verbeteren: de hei op met ambtelijke organisatie, college en raad (vergroten van vertrouwen en samenwerken)
4. Respect voor positie van raad en vertrouwen in de raad vergroten
5. Raad zichtbaar maken (PR)

Werk- en vergaderwijze

1. Drempel verhogen voor aanmelden van raadsbrieven (motivatie duidelijker verwoorden/ politieke consequentie aan verbinden/in tijd, aantal deelnemers, commissie)
2. Alternatieven bij raadsvoorstellen inzichtelijk maken
3. Raadsvoorstel argumenten en kanttekeningen goed invullen als het kan
4. Transparantie naar raad toe over raadsvoorstellen: juist kanttekeningen benoemen.

Poster 2

Raad in positie

1. Bij ‘gevoelige’ besluitvormingsprocessen (zoals windmolens/uitbreiding huisvesting asielzoekers) de raad voortijdig meenemen richting besluitvorming (besloten info, informele bijpraatsessies)
2. Samenspel raad, college en ambtenaren bevorderen.

Werk- en vergaderwijze

1. Debat moet gaan over raadsvoorstel, géén herhaling van zetten
2. Minimaal 2 aanmelders óf strakker vergaderen d.m.v. tijdslimiet per onderdeel.

Poster 3

Raad in positie

1. Vroegtijdig informatievoorziening van het college naar de raad over planningen proces.
2. Meer uitleg en beargumentering bij raadsvoorstellen
3. Meer samen met de ambtenaren

Werk- en vergaderwijze

1. Agendacommissie (lange termijn agenda, filter, route afhankelijk van dossier)
2. Geen debat herhalen

Poster 4

Raad in positie

1. Agenda commissie
2. Format raadsvoorstel
3. Lange Termijn Agenda
4. Raadsvoorstel opbouwen door proces naar besluitvorming goed te omschrijven.
5. Bewustwording ambtenaren dat ze in een politieke organisatie werken/respect voor de raadsleden.

Werk- en vergaderwijze

1. Spreektijd
2. Maximaal 3 interrupties
3. Mandaat voorzitter om strenger op te treden t.a.v. interrupties en spreektijd.